

Landskap: Skåne Upptecknare: Ivan Ohlsson, Vollsjö
 Härad: Färs Berättare: * " " " * vid. 6
annen berättare
 Socken: Frenninge Berättarens yrke: f. d. lantbrukare
 Uppteckningsår: 1960 Född år 1876 i Frenninge

Tröskning. s. 1, 2
 Vårarbetet. s. 1-2.
 Gödning. s. 2
 Nöjen. s. 3.
 Lin. s. 3.
 Matttorkning s. 3.
 Gjuskdomar ö. botemedel. s. 4.
 Kloke Lars i Asum. s. 4.
 Arbete ö. matordning. s. 5
 Föruppställning. s. 5
 Yattenkvarn, - skvatta. s. 6.
 Benstamp. s. 6.

Den 1ste November varje år, började störste drängen
 21 årig, jämte tröskmannen, att medelst plöjel tröska ut rågen
 och på samma gång tillreda låughalm, som på våren
 användes till nya kalmtak. Dagsverksresultatet beräknades
 till omkring 100 Klg pr man och dag, oflöningen beräknades
 därefter. Rågen skulle vara aftröskad innan jultiden.
 Vårsäden tröskades med västkräft, två par hästar och
 lördagen var skolfri, pojkar även flickor voro kurtar.
 Tröskningen slutade omkring 1ste Mars, sedan kom skärfslagning
 därefter kothuggning af Ek, som på våren skulle barkas
 och barken fnasas och hackas, torkas och iväg till
 garvaren att användas som garvämne.

Våren började med att med trärumla jänna fältes för
 skörden som verkställdes med ställiar inköpta från Piemonte.
 Vårsäden såddes med hand, och en prök eller flicka
 skulle s. k. "siera", utvise var komer fallit.

Skern blef först plätharvad, efter sådden

(fortsättning)

2)

ACC. N:R M. 16604:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2

Kördes med klos två gånger, det hände
till och med, att med årer mulla var
vårsäden, sedan plätharvades fjältet och trumlades
träden åttondedelen af åkerarealen, där påfördes
all naturlig gödsel, endast till rågen påddes
konstgödning, cirkulationen var hög. Klöver var
vårsäd rotfrukter någon naturlig gödning blandsäd.
Till potatisencen var vanligt att mestadels påspiklats
bära fårgödsel direkt uti säran

Står på 1890^{talet} kom ångtröskorna igång och då
var det fråga om att bära Rahmbuntar och
blocka Bi, samma som bära ämtor.

Skulle man skriva om allt som ändrats på
75 år inom Landtbrukets område vore det
otaliga ämne, det kan knappast beskrivas

Nöjesliv.

ACC. N:R M. 1.6604:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

I forna tider var dans i byarne
och musiken utlördes af någon byspelman
som trakterade fiol eller harmonika.
Stormarknaden i Göteborg 4de Fredagen i Juli
i Flörby förste Torsdagen i Juli, och så
Niviks marknad, någon af dessa högtider
firades, och då blev många förlofningar offentliga.
På hösten var det fest då linet skulle brutas
bedan skäklas och kardas.
Även förekom matttorkning, då det skulle
förekomma nattvak.
Allt pådönt är nu förqväget, och låter som en
baga, men det var påhert nöje utaf dessa
allmogeseder, som troligen ej kommer att
åter införas.

Läkemedel som voro hemmaråd.

Sauvärk, som hörer menniskan till, kunde botas medelst påsättning af blodiglar, det var deligt blod som blef utsugat, sedan blef blodet utkromat af igeln igen tills han blef naturligt tjock igen.

Glänsfluss, kunde botas med kalla omslag, och någon gång med Hundrellsomslag, indränkt med kamferblaudring, med påföljd att huden blef skadad.

Det blef mot både inner och utväre halsen, Mandlarna måste någon gång tas bort.

Många sjukdomar blef anmälda hos Kloke Lars Mårtensson i Åsum. Han kunde säga hvärifrån huden kommo och anförde sjukdomens beskaffenhet. Han var s. k. allvetande, ordinarie hemmaråd med värtens använda som medicin.

Han kunde återkalla tingens på många sätt, och var omtalad för sina otroliga konster med många andra saker o' ting.

Repmadsätt.

ACC. NR. M. 16604:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

De hantgärdarna var uppstigningen kl. 5 på morgonen
Dänsarna skulle fodra djuren. Hästarna ryktas,
på stallgångeu skulle vara föra vita stöfrader för
hvarje häst. Jungfrurna kokade kaffe och förtärde
sin morgonkopp. Sedan var det mjölkning på skor
varden. Sedan var det frukost, helkoka potatis
och sill. Oricka o mjölk.

Klockan 12 var det middag med omväxlande pätter
Mellanmål kl. 4. m. Svällsmat kl. 8. e. m.

Husbonden och arbetsfolket intogo måltiderna
vid samma bord och förhållandena voro i de flesta fall
goda familjeliv.

Torvupptagning var det strax efter varen, den
började kl. 6 på morgonen, arbetet var inte lätt
det var skärtor, bollator, formtor, bateshjilps
förekom mycket, det var fråga om att visa på
duglig uti dessa reuga or. De häst användes för
margelkärre, häude det att häst och härna byggade bakläuges
mer uti torvgraven.

Angående vattenkraft s. k. Skvatta.

På Härderyds gård i Frenninge socken
finns ännu rester af en gammal vattenkvarn
där var även hestämp som var i bruk
ända till år 1900.

Den uppköptes i orten här omkring.

Priset var 5 öre p^r klg.

Hemmjölet ansågs mycket bra för mötturen,
på den tiden fanns ej mineralfoder eller dylikt.

Vid många åar och bäcker kan man ännu

i dag se minnen från tid, i form af
fördämningar som varit pamlingar för
vatten för små kvarnar, kallade svatter

med ett liggande skovelhjul, enligt

berättelsen kunde det malas en tunna

på cirka 10 timmar, cirka 100 klg.

I Skökjörs i Hängaröds socken skulle varit tre steghus
så kallade svatter.